

NOTAT Hospitalsansatte sygeplejerskers oplevelse af overbelægning 2019

I perioden fra den 8. til den 16. april 2019 har DSR Analyse gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt medlemmerne af Dansk Sygeplejeråds medlemspanel. 52% af de inviterede medlemmer deltog i undersøgelsen. Dette notat præsenterer de resultater, der handler om overbelægning. Resultaterne bygger på svar fra ledende og ikke ledende sygeplejersker ansat på en sengeafdeling eller sengeafsnit¹.

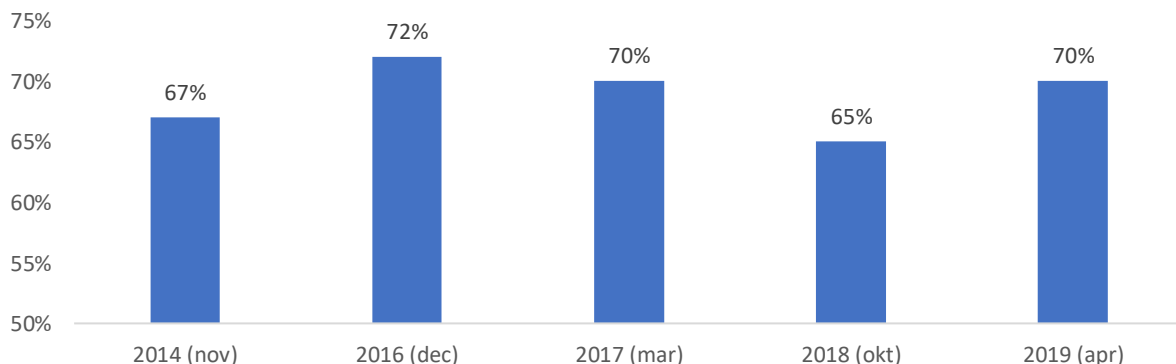
Hovedresultater

- 70% af de hospitalsansatte sygeplejersker har inden for den seneste måned oplevet overbelægning på deres afdeling. Denne andel var 67% i 2014, 72% i 2016, 70% i 2017 og 65% i 2018.
- 41% af de hospitalsansatte sygeplejersker beskriver, at overbelægningen forekommer 'permanent/næsten permanent' eller 'ofte'. Denne andel var 34% i 2014, 35% i 2016 og 36% i 2018.
- Ifølge sygeplejerskerne håndteres overbelægningen ofte ved at patienterne placeres på andre afdelinger eller ved at placere patienterne på gangen.
- Ifølge sygeplejerskerne findes der sammenhæng mellem oplevet overbelægning og henholdsvis travlhed, underbemanding samt for tidlige udskrivninger.

Overbelægning ifølge sygeplejersker på sengeafdelinger

7 ud af 10 (70%) af de hospitalsansatte sygeplejersker har inden for den seneste måned oplevet overbelægning på deres sengeafdeling/sengeafsnit. Sammenlignet med den første undersøgelse i 2014, hvor 67% angav, at de havde oplevet overbelægning inden for den seneste måned, har sygeplejerskernes oplevelse af omfanget af overbelægningen været relativt stabilt. Senest ses en stigning i oplevelsen af overbelægning inden for den seneste måned fra 65% i 2018 til 70% i 2019.

Tabel 1. Andel der har svaret "ja" på spørgsmålet "Har du inden for den seneste måned oplevet, at der har været overbelægning på din sengeafdeling/dit sengeafsnit?"

Anm²- Se bilagstabel 1 for resultater fordelt på alle svarkategorier. Kilde: DSR analyse/MEGAFON

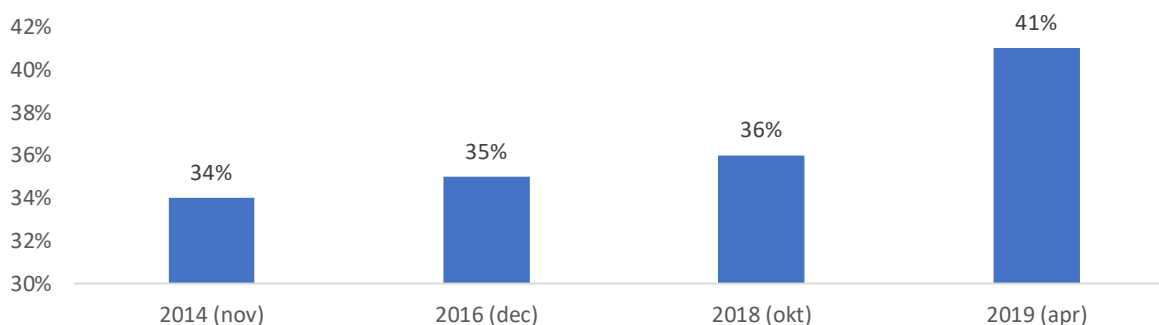
Når overbelægningen for 2019 fordeles på forskellige afdelingstyper, har 79% af de sygeplejersker, der er ansat på medicinske sengeafdelinger, oplevet overbelægning den seneste måned. Mens tallet er 78% for de sygeplejersker, der er ansat på kirurgiske sengeafdelinger. 61% af de sygeplejersker, der er ansat på psykiatriske sengeafdelinger, har oplevet overbelægning den seneste måned, mens tallet er 56% for de sygeplejersker, der er ansat på øvrige sengeafdelinger (tal ikke vist i tabel eller figur).

41% af de sygeplejersker, der er ansat på sengeafdelinger, beskriver den aktuelle belægningssituation som permanent/næsten permanent eller ofte, jf. figur 2. I 2014 var andelen 34%. I 2016 var andelen 35%, og i 2018

¹ Med sengeafdeling eller sengeafsnit forstås alle sengeafdelinger eller sengeafsnit – herunder medicinske, kirurgiske, psykiatriske og øvrige sengeafdelinger eller sengeafsnit.

var andelen 36%. Det fremgår af bilagstabel 2. Tallene er beregnet på baggrund af svar fra sygeplejersker, der har oplevet overbelægning inden for den seneste måned.

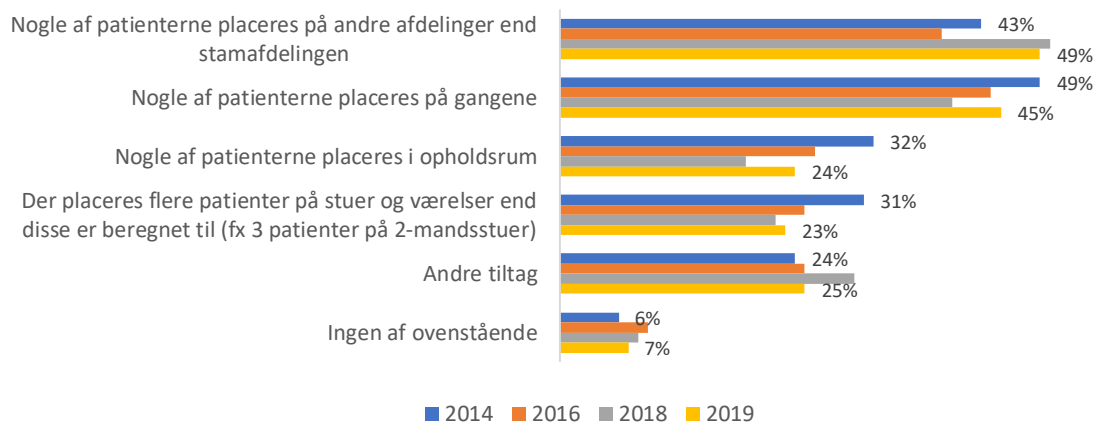
Figur 2. Andel af sygeplejersker på sengeafdelinger, der beskriver belægningsituationen som "permanent eller næsten permanent" eller "ofte"

Anm² Se bilagstabel 2 for resultater fordelt på alle svarkategorier. Spørgsmål ikke stillet i 2017. Kilde: DSR Analyse/MEGAFON

Sygeplejersker, der har oplevet overbelægning indenfor den seneste måned, har fået mulighed for at angive, hvilke tiltag som overbelægningsituationerne medfører på deres sengeafsnit/sengeafdeling. I 2019 angiver de fleste (49%), at overbelægningsituationerne har betydet, at patienter bliver placeret på andre afdelinger end stamafdelingen. 45% angiver, at patienter bliver placeret på gangene, og 24% angiver, at patienter bliver placeret i opholdsrum. 23% af de sygeplejersker, der har oplevet overbelægning inden for den seneste måned, angiver at overbelægningsituationerne medfører, at der bliver placeret flere patienter på stuer og værelser, end de er beregnet til. Det fremgår af figur 3.

Figur 3. Medfører belægningsituationen på din sengeafdeling/dit sengeafsnit en eller flere af nedenstående tiltag?

Anm². Spørgsmål ikke stillet i 2017. Antal: 2014 (n=381), 2016 (n=398), 2018 (n=313), 2019 (n=271). Svarkategorien "ved ikke" (0%) er ikke medtaget i figuren. Kilde: DSR Analyse/MEGAFON

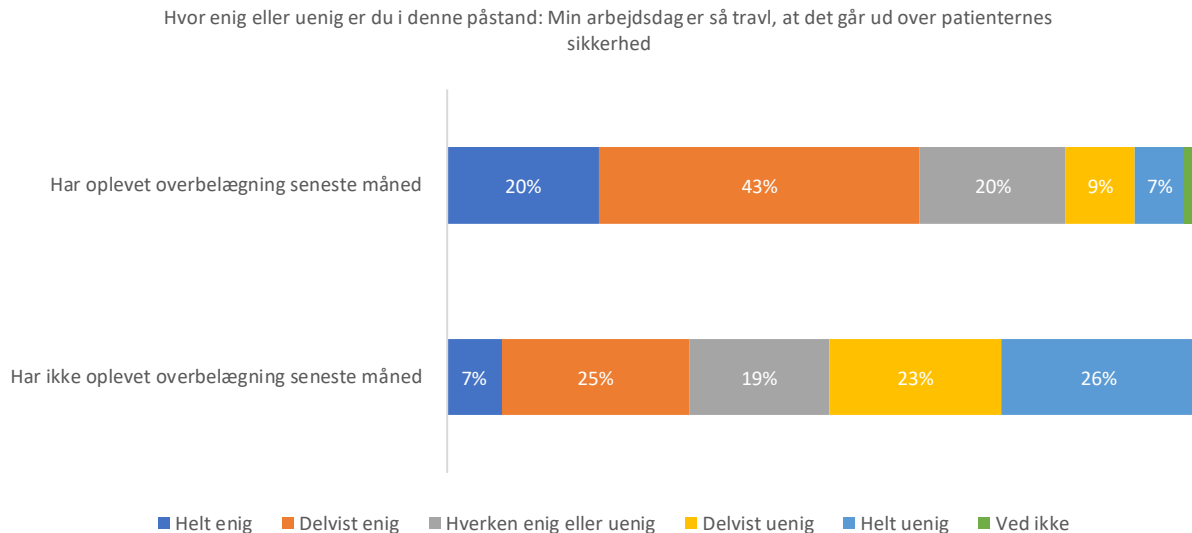
Der er en tendens til, at belægningsituationen i 2019 først og fremmest har den konsekvens, at patienter placeres på andre afdelinger end stamafdelingen sammenlignet med de tidligere undersøgelser i perioden 2014-2016, hvor belægningsituationen først og fremmest medførte, at patienterne blev placeret på gangen.

I undersøgelsen er de hospitalsansatte medlemmer også blevet spurgt til hvorvidt deres arbejdsdag er så travl, at det går ud over patienternes sikkerhed. Når dette spørgsmål krydskøres med sygeplejerskernes oplevelse af overbelægning, ses en statistisk signifikant sammenhæng.

² Anmærkning til notatets figur 1-6 samt bilagstabel 1 og 2. Tallene er baseret på svar fra sygeplejersker med og uden ledelsesansvar i regionerne der er ansat på en sengeafdeling, som udfører klinisk arbejde med daglig patient/borgerkontakt og har oplevet overbelægning seneste måned.

63% af de hospitalsansatte sygeplejersker, der inden for den seneste måned har oplevet overbelægning på deres sengeafdeling/sengeafsnit, angiver, at de er "helt enig" eller "delvist enig" i, at deres arbejdsdag er så travl, at det går ud over patienternes sikkerhed. Andelen er 32% for de hospitalsansatte sygeplejersker, der ikke har oplevet overbelægning på deres sengeafdeling/sengeafsnit den seneste måned. Det fremgår af figur 4.

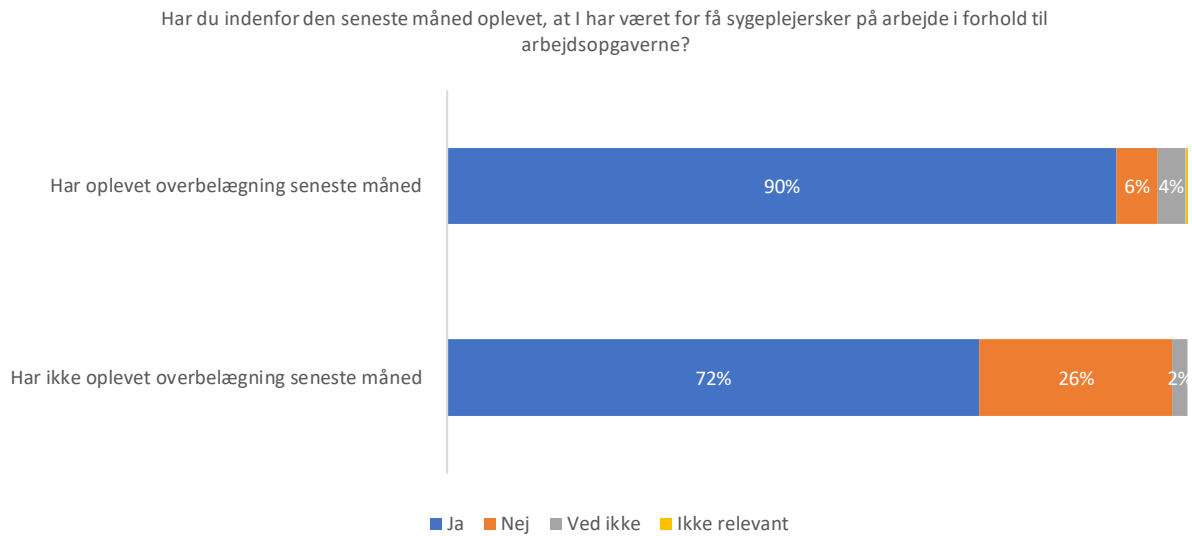
Figur 4. Sammenhæng mellem oplevet overbelægning og travlhed

Anm². Der er statistisk signifikant sammenhæng mellem de to spørgsmål "Har du inden for den seneste måned oplevet, at der har været overbelægning på din sengeafdeling/dit sengeafsnit?" og "Hvor enig eller uenig er du i denne påstand: Min arbejdsdag er så travl, at det går ud over patienternes sikkerhed?", da $p < 0,05$. $n = 388$. De 21 respondenter, der til spørgsmålet om overbelægning har angivet "Jeg har ikke været på arbejde inden for den seneste måned" eller "Det kan jeg ikke vurdere" er med i analysen, men vises ikke af figuren. Kilde: DSR Analyse/MEGAFON

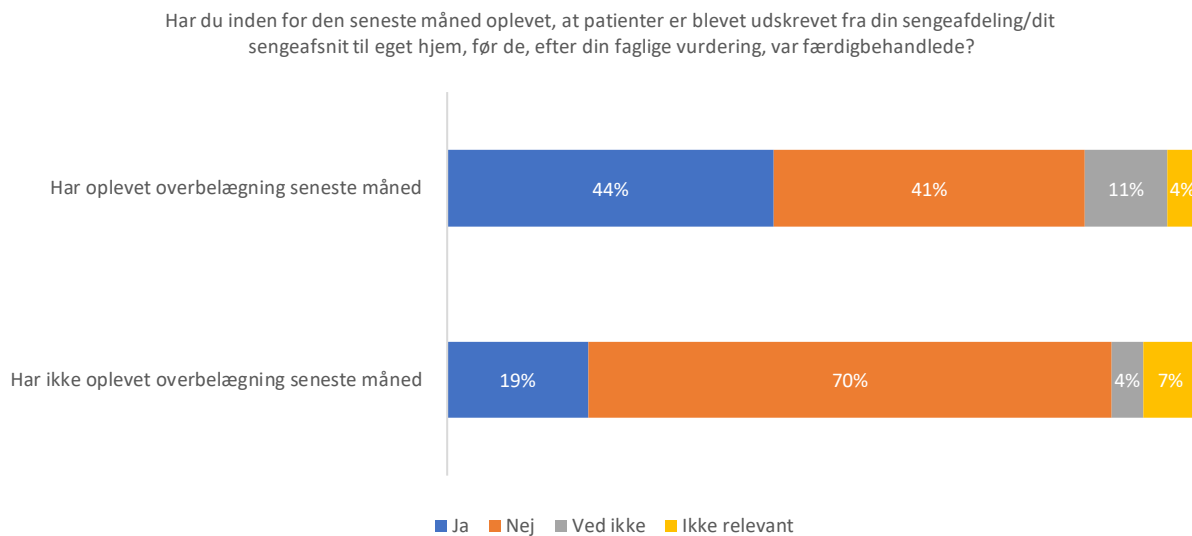
Figur 5 og 6 viser sammenhænge mellem den oplevede overbelægning indenfor den seneste måned og henholdsvis underbemanding og for tidlig udskrivning af patienter.

Figur 5. Sammenhæng mellem oplevet overbelægning og underbemanding

Anm². Der er statistisk signifikant sammenhæng mellem de to spørgsmål "Har du inden for den seneste måned oplevet, at der har været overbelægning på din sengeafdeling/dit sengeafsnit?" og "Har du indenfor den seneste måned oplevet, at I har været for få sygeplejersker på arbejde i forhold til arbejdsopgaverne?", da $p < 0,05$. $n = 388$. De 21 respondenter, der til spørgsmålet om overbelægning har angivet "Jeg har ikke være på arbejde inden for den seneste måned" eller "Det kan jeg ikke vurdere" er med i analysen, men vises ikke af figuren. Kilde: DSR Analyse/MEGAFON

Figur 6. Sammenhæng mellem oplevet overbelægning og for tidlige udskrivinger

Anm². Der er statistisk signifikant sammenhæng mellem de to spørgsmål "Har du inden for den seneste måned oplevet, at der har været overbelægning på din sengeafdeling/dit sengeafsnit?" og "Har du inden for den seneste måned oplevet, at patienter er blevet udskrevet fra din sengeafdeling/dit sengeafsnit til eget hjem, før de, efter din faglige vurdering, var færdigbehandlede?", da $p < 0,05$. $n = 388$. De 21 respondenter, der til spørgsmålet om overbelægning har angivet "Jeg har ikke være på arbejde inden for den seneste måned" eller "Det kan jeg ikke vurdere" er med i analysen, men vises ikke af figuren. Kilde: DSR Analyse/MEGAFON

Bilagstabel 1. Har du inden for den seneste måned oplevet, at der har været overbelægning på din sengeafdeling/dit sengeafsnit?

	*Nov 2014	Dec 2016	Mar 2017	Okt 2018	Apr 2019
Ja	67%	72%	70%	65%	70%
Nej	30%	27%	19%	30%	25%
Jeg har ikke været på arbejde inden for den seneste måned	1%	1%	1%	3%	3%
Det kan jeg ikke vurdere	1%	1%	6%	2%	2%
Ved ikke	1%	0%	4%	0%	0%
Antal	567	557	417	484	388

Anm² *Tallene fra 2014 blev i 2015 anvendt i et notat om overbelægning, der opnåede bred mediedækning. Udviklingerne fra 67% i 2014 til 72% i 2016 samt fra 72% i 2016 til 70% i 2017 er ikke statistisk signifikante. Derimod er udviklingen fra 70% i 2017 til 65% i 2018 og 65% i 2018 til 70% i 2019 statistisk signifikant. Tal der ikke summer til 100% skyldes afrunding. Kilde: DSR analyse/MEGAFON

Bilagstabel 2. Hvilke af nedenstående udsagn beskriver bedst belægningsituationen på din sengeafdeling/dit sengeafsnit generelt?

	*Nov 2014	Dec 2016	Okt 2018	Apr 2019
Overbelægning er permanent/næsten permanent	13%	10%	9%	16%
Overbelægning sker ofte	37%	39%	46%	43%
Overbelægning sker af og til	39%	42%	34%	33%
Overbelægning sker sjældent	8%	8%	9%	9%
Overbelægning sker meget sjældent/aldrig	2%	2%	1%	0%
Ved ikke	1%	0%	1%	0%
Antal	381	398	313	271

Anm² Spørgsmål ikke stillet i 2017. Tal der ikke summer til 100% skyldes afrunding. Kilde: DSR Analyse/MEGAFON